Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gemeente het Bildt
College van burgemeester en wethouders
Postbus 34
9076 ZN St.-Annaparochie

Directoraat-Generaal Bestuur en Wonen/Directie Democratie en Burgerschap/Afdeling Democratie
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk

Uw kenmerk

Bijlage(n)
Advies Taalunie

Datum 16 december 2016

Betreft Verzoek om erkenning van het Bildts onder het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden

Geacht college,

Bij brief van 19 februari jl. heeft u mij verzocht het Bildts toe te voegen aan de lijst van beschermde talen onder hoofdstuk II van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden. Aanleiding voor uw verzoek is, zoals u beschrijft, de voorgenomen herindeling op 1 januari 2018 van de Friese gemeenten het Bildt, Franekeradeel en Menameradiel. In de brief uit u uw zorgen over de positie van het Bildts binnen de nieuw te vormen gemeente Waadhoeke, waar Bildtstaligen een kleine minderheid zullen zijn.

In de toelichting op uw verzoek om erkenning onder het Europees Handvest wijst u op de bijzondere positie die het Bildts in taalkundig opzicht inneemt. U vraagt daarnaast aandacht voor het belang van het voortbestaan van het Bildts als onderdeel van de eigen identiteit en cultuur van de inwoners van de gemeente het Bildt. Ik kan beide punten zonder meer onderschrijven en het stemt mij dan ook positief om uit uw brief te kunnen opmaken dat het Bildts grote belangstelling geniet onder de inwoners van uw gemeente.

De gemeente het Bildt telt ongeveer 11.000 inwoners, voor 6.000 van hen is het Bildts de eerste taal. Volgens de streektaalatlas van de provincie Fryslân gebruikt 60% van de inwoners het Bildts regelmatig tot vaak in het dagelijks leven.[1] Daarnaast blijkt ongeveer 90% van de Bildtssprekende ouders het Bildts door te geven aan hun kinderen. Het Bildts kent een rijke geschiedenis, terug te voeren tot de komst van Hollanders die in het begin van de 16e eeuw het gebied kwamen inpolderen.[2]

Bij de beoordeling van uw verzoek is het Bildts getoetst aan de criteria van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden. De Raad van Europa heeft in artikel 1 van het Handvest uitdrukkelijk bepaald dat dialecten van de officiële taal of talen van een land niet kunnen worden aangemerkt als een

[1] Provincie Fryslân, Streektalenatlas 2014.
[2] Paulus van Sluis, Seven Perspectives on Bildts, 2015.

Directoraat-Generaal Bestuur en Wonen/Directie Democratie en Burgerschap/Afdeling Democratie
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum

Kenmerk

zelfstandige regionale taal in de zin van het Handvest.[3] De vraag dient dan ook beantwoord te worden of het Bildts moet worden aangemerkt als dialect van de officiële talen dan wel als een zelfstandige regionale taal in de zin van het Handvest.

Ik heb uw verzoek voor advies voorgelegd aan de Taalunie, met bijzondere aandacht voor bovenstaande vraag.[4] Op 5 december jl. heeft de Taalunie haar advies uitgebracht (zie bijlage), waarin zij erkent dat het Bildts een bijzondere positie in het Nederlandse talenlandschap inneemt. De Taalunie ziet het Bildts echter niet als zelfstandige regionale taal, maar als een variëteit van zowel het Nederlands als het Fries.

De Taalunie wijst er verder op dat alle partijen die betrokken zijn bij de gemeentelijke herindeling van het Bildt, het belang van het Bildts voor de lokale bevolking onderschrijven. Concrete afspraken over het gebruik van het Bildts op lokaal niveau leveren volgens de Taalunie meer op dan een erkenning onder hoofdstuk II van het Handvest. De Taalunie toont zich ook bereid hierin samen met diverse partijen, waaronder het Instituut voor de Nederlandse taal en de Fryske Akademy, te kijken hoe gemengde variëteiten van het Nederlands en het Fries in de toekomst beter kunnen worden ondersteund.

Gezien het bovenstaande kom ik tot de conclusie dat het Bildts niet kan worden gezien als regionale taal of minderheidstaal in de zin van het Handvest en daarmee niet in aanmerking komt voor erkenning als zelfstandige regionale taal onder hoofdstuk II van het Europees Handvest. Dat laat onverlet dat het gebruik van het Bildts, gezien het belang van het Bildts voor de eigen identiteit van de inwoners, ook in de nieuw te vormen gemeente Waadhoeke aandacht verdient. In het kader van streektalenbeleid ondersteunt de provincie Fryslân het Bildts al enkele decennia. Met genoegen heb ik er kennis van genomen dat de provincie haar aandeel in de ondersteuning van het Bildts wil voortzetten.

Ik ga er dan ook van uit dat de provincie Fryslân en de betrokken gemeenten passende maatregelen zullen treffen om de positie van het Bildts te beschermen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

[3] Artikel 1, onderdeel a: regionale talen of talen van minderheden zijn talen die: 'i. van oudsher worden gebruikt in een bepaald gebied van een Staat door onderdanen van die Staat die een numerieke minderheid vormen ten opzichte van de overige bevolking van de Staat; en ii. verschillen van de officiële taal/talen van die Staat; hieronder worden niet verstaan de dialecten van de officiële taal/talen van de Staat of de talen van migranten'.
[4] In 1999 is afgesproken dat verzoeken om erkenning onder het Handvest voor advies aan de Taalunie worden voorgelegd. Zie: Tweede Kamer, vergaderjaar 1999–2000, Aanhangsel 1053.